

Lausunto luonnoksesta valtioneuvoston periaatepäätökseksi automatisaatiosta ja robotisaatiosta

Automaatio ja robotiikka ovat nopeasti kehittyvää teknologiaa, joiden avulla on mahdollista ratkaista yhteiskunnallisia haasteita uusin tavoin. Suurin ratkaistava ongelma on suomalaisen työn ja yritystemme kilpailukyky, jota automaatio ja robotiikka edistävät luomalla uusia tuotteita ja parantamalla tuottavuutta. Tavoitteena on oltava valmiiden tuotteiden saaminen markkinoille.

Samalla uskomme, että robotiikka ja automaatio yhdistettynä laajemminkin digitalisaatioon edistää palveluiden tarjoamista maan eri osissa nykyistä paremmin. Luonnoksessa periaatepäätökseksi todetaan, että Suomi on jäänyt kehityksestä jälkeen. Tämä perustelee valtioneuvoston linjausta uusien teknologioiden käytön edistämisestä.

Periaatepäätös terävöityy, kun vuoden 2025 vision kärkeen nostetaan robotiikkaa ja automaatiota laajasti käyttävä Suomi, jossa suuria yhteiskunnallisia haasteita on ratkaistu nykyistä älykkäämmin ja kustannustehokkaammin. Visioon kuuluu, että robotiikan ja automaation käyttöä huomattavasti lisätään kaikilla toimialoilla ja etenkin teollisuudessa, terveydenhuollossa ja liikenteen järjestämisessä.

Pelkkä teknologian käytön lisääminen ei itsessään riitä visioksi. Teollisuuden ja yhteiskunnallisten palveluiden erottelu toisistaan ei vision tasolla ole mielekästä.

Terävöittämistä kaipaavat myös luonnokseen kirjatut tavoitteet. Esitämme tavoitteiden kirjaamista seuraavalla tavalla: 1) robotiikkaan ja automaation liittyvä osaaminen, 2) robotiikan ja automaation hyödyntäminen yhteiskunnassa ja yrityksissä ja 3) robotiikan ja automaation tuottaminen ja kehittäminen.

Robotiikkaan ja automaatioon liittyvä osaaminen edistää innovaatioita ja tukee uuden yritystoiminnan syntyä Suomessa.

Osaamistarpeet paremmin esiin

Robotiikan ja automaation valmistaminen edellyttää uudenlaista suunnittelu- ja valmistusosaamista. Teknologioiden laajempi käyttöönotto luo uusia osaamistarpeita, joka vaikuttavat työmarkkinoilla laajemmin kuin asennus- ja kunnossapito-osaamiseen. Työskentely automaattisen järjestelmien kanssa muuttaa toimenkuvia ja siten osaamisvaatimuksia, mikä on huomioitava työmarkkinoille valmistavassa koulutuksessa sekä lisä- ja täydennyskoulutuksessa.

Periaatepäätöksessä on selkeästi huomioitava, että automaatio- ja robotiikkaosaamisen synnyttämät koulutustarpeet ulottuvat ensisijaisesti ammatilliseen koulutukseen ja ammattikorkeakouluihin, mutta myös yliopistoihin. Teknologian ja työelämän muutokset korostavat ammatillisen aikuiskoulutuksen ja korkeakoulutettujen täydennyskoulutuksen merkitystä.

Yritysten lyhyen tähtäimen osaamistarpeiden kartoittaminen ei riitä vaan Suomessa tarvitaan laajempaa ennakkointia kehittyvien teknologioiden vaikutuksista työelämään, jotta koko koulutusjärjestelmää voidaan uudistaa tulevaisuuden tarpeisiin.

Ammattiosaamisen kehittämissyhdistys AMKE ry on 87 ammatillisen koulutuksen järjestäjän yhdistys. Jäsenemme kouluttavat yli 90 % kaikista ammatillisen koulutuksen – nuorista ja aikuisista – opiskelijoista.